

HATÁRŐR

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Jubileum — és királyi ígéret.

A Határőr részére írta: Kalmár Antal dr.

Mint a viharos tengernek egyik futó habja elborítja a másikat: akképen kergetik és borítják el egymást Magyarországon a megtorlódott állami feladatok. A nép gazdasági és szociális bajai szemünk előtt borítják el azokat a közjogi feladatokat amelyek szintén a magyar nemzet existenciális szükségességéhez tartoznak, de amelyek közül egyetlenegy sem tudok a nemzet a dinasztiaival szemben megvalósítani. A lefolyt nemzeti küzdelem egész kopárságában tárta föl azokat a tátongó felségjogokat, amelyek az egységes nemzeti állam kiépítése felé igyekvő Magyarországot minden pillanatban az elnyomással fenyegetik. Kitént, hogy ősi alkotmányunk erősségeivel csak addig kérkedhetünk, amíg az a dinasztia érdekeit kész szolgálni, — ha azonban a nemzetben ez a készség nincs meg: akkor szurony gyanánt éppen maga az alkotmány szegezhető a nemzet mellé.

Hogy az alkotmány a nemzetet gyilkoló fegyver gyanánt fölhasználható ne legyen: ez izgatja most Magyarországot s teszi szinte idegessé a nemzetet. A szabadság-garanciák azonban csak nem akarnak Bécsből megérkezni, s Bécsnek ez a perfidiája lassu szó gyanánt örli a kormány testét, de örli a függetlenségi és negyvennyolcas pártot is, — örli addig, amíg egész bizonyossággal meg fogja őrölni. Ámulva halljuk ugyanis Wekerle szájából, hogy az alkotmány biztosítékok még a király negyven éves koronázási jubileumára sem érkeznek meg Bécsből. Nem ér-

keznek meg? Hogyan: és mi mégis jubilálunk? Ha egy, a viláhistóriában is ritka királyi örömnapot a király nem használt föl arra, hogy türelmetlenkedő népének megadja azt, amire magát a trónbeszédben is étikailag kötelezte: akkor ez egy nemzet kijátszásának olyan foka, ahol már föltétlenül a nemzeti megtorlás módoszatairól kell gondoskodni! Mert mikor kapunk, ha akkor sem, amikor akár Bécsben, akár Budán lakodalom van?

A nemzet tehát szólítsa föl a kormányt: vesse föl Bécs előtt a kabinetkérdést: *vagy királyi jubileum szabadság biztosítékokkal — vagy lemondás!* Ha van mód és alkalom Bécs saroka szórítani: ez most szinte önnönmagától kínálkozik, s valósággal nemzeti bűn volna a kedvező alkalmat meg nem ragadni. Lépjen föl a kormány erővel és erélylyel, alattvalói hűséggel figyelmeztesse öfelségét a trónbeszédben foglalt és vállalt kötelezettségére, hívja föl a figyelmét a tizenkettedik órára, s ha mindezt a király autokrata módra magától mégis elutasítaná: vonja le akormány belőle az alkotmányos konszekvenciákat.

Mert mire várunk meg? És miért várjunk olyan dolgokra, amiket jó lélekkel nyolc nap alatt el lehet készíteni, betervezni és törvényyé emelni! Hiszen nekünk nem kellene a világ összes alkotmánybiztosítékai, nekünk az általános választási reformon kívül különösen csak három dolog kell, először, hogy exlexben az országgyűlést pusztussal és szuronynyal ne lehessen szétkergetni, másodsor, hogy ugyancsak exlexben adót és ujoncot még önkén-

telen se lehessen szedni, és harmadsor, hogy a póttartalékosok a meg nem ajánlott ujoncok pótlására behívhatók ne legyenek. Mindezek a felségjogokat nem csorbitják, csak a már meglevő nemzeti jogokat teszik hatályosabbakká.

A nagy Istenre kérjük kormányunkat: hozzon már valamit Bécsből, ha többet nem, csak akkora alkotmány biztosítékot, mint a körünk fekéje, és nem is hiszi, hogy pozíciója milyen hihetetlen mértékben megerősödne! Vége lenne ennek a sivár eredménytelenségnek, s nem ülnénk június 8-ikán átkokkal vegyest hipokrita ünnepet!

Nem tudom ugyan, hogy a királylyal lehet-e most őszintén, bátran és erélylyel beszélni, de azt tudom, hogy Deák Ferencz idejében Andrássy Gyula restelés nélkül megszokta a királylyal szemben mondani az igazat. Egyszer a király biztatta Andrássyt, hogy Deák Ferenczcel szemben legyen neki *bátorsága* valamit megmondani. Andrássy erre így válaszolt a felségnek:

Már engedjen meg felséged, de engem a bátorság hiányáról még soha senki se vádolt. Hanem nekem van bátorságom arra is, hogy olyant nem ígerek, amit kivihetetlenek tartok.

A királyt meglepte az őszinte, bátor beszéd, s azt szívesen honorálta is Andrássynak. Kormányunk is tárja föl őszintén az ország türelmetlenkedő helyzetét, a nép zúgását, és a struc politika hasztalanságát. Mert ha nem kapunk Bécsből a jubileumi napig semmit: bizony beleordítjuk mi Bécs fülébe a jubileumi zsolozsmák visszhangjául: *jogot — és kenyeret!*

A karriér.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Írta: Fehér Jenő.

Rendes ebédutáni feketekávéunkat szüröcsölgöttük a kávéház egyik sarkában.

— Olvastad a mai hivatalos lapot? — kérdezte hirtelen Ménessy Aladár.

— Nem láttam még. Mi van benne?

— Babolcsay Tibort kinevezték államtitkárnak.

— Tünetnyes karriért csinált, — konstataulta véleménykülömbőség nélkül az egész társaság.

— Hát olyan tehetséges ember ez a Babolcsay? — kérdeztem én.

— Tehetséges ember — mondá Ménessy — de a karrierjét nem a tehetségének köszönheti. . . . Én istenem, ha minden tehetséges ember oly szédületes gyorsasággal emelkednék, mint ő, a talentum nélkül szükölködők kénytelenek lennének dinamit-bombákat gyártani s a tehetséges embereket egyszerűen a levegőbe röpiteni, hogy ne zárják el előlük az emelkedés lehetőségét.

— De hogyha nem a tehetségének köszönheti Babolcsay a gyors emelkedését, hát minek? . . . Vagy kinek? tettem hozzá halkabban.

Ménessy ajka körül titokzatos mosoly játszadozott. Látszott rajta, hogy várta ezt a kérdést.

— Ennek különös története van, amely körülbelül 10 esztendőre nyulik vissza.

— Hiteles?

— Babolcsay egyik legintimébb barátjától, Saskeőy Sándortól hallottam, aki mint tudjátok, két évvel azelőtt egy szerencsétlen végű párba jaldozata lett.

— És érdekes is ez a történet?

— Érdekes annyiban, mert újabb bizonyítást szolgáltat amellelt, hogy az ember életét véletlenségek láncolata kormányozza. Mindennek a véletlen a forrása. Egyik emberből államtitkár vagy miniszter lesz — véletlenül, a másikból legjobb esetben dijnok, szintén véletlenül. Némelyek a véletlennek köszönhetik a boldogságukat, egy imádandó feleséget és egy csomó bájos gyermeket, mások a véletlen folytán lesznek egész életükre szerencsétlenek, nyomorultak, betegek, rosszak. Babolcsaynak kedvezett a véletlen. Ő államtitkár lett.

— Halljuk hát a történetet! — sürgették többen.

Ménessy hátradőlt a karosszékében, nagyot szipantott a cigarettjéből s a mikor észrevette, hogy az érdeklődés teljesen feléje irányul, elkezdte:

Az esetnek, amint említettem, körülbelül 10 éve. Babolcsay akkor harminc éves volt, s ha jól tudom, címzetes miniszteri segédtitkár. Egy kora tavaszi délután, szokásához híven, sétára indult a Belváros forgalmas utcáin. 30 éves volt. csinos volt, és a dunapart felül langyos tavaszi szellő áramlott be a házak tömegebe. A tavaszt mindenki megérzi, meg kell éreznie. Még az öreg ember is kihuzza magát,

frissebben lépked ilyenkor. Hát még a fiatal. Babolcsay szerette a szép asszonyokat, mindig, minden körülmények között. De százszor jobban tavaszszal, amikor a gyöngye vállakról lekerültek a téli bundák, a boák, a fehér kezekről a karmantyuk, s a nő csodaszép alakjára nem simult egyéb, csak egy könnyű ruha, egy testhez álló bluz, a mely a keblek pihengését is látni engedte . . .

Azon a napon az utcákra tódult mindenki. Kiváltképp az asszonyok. A kívánatos, édes, szép asszonyok. És mindegyiknek az arcán valami varázsült: a tavasz varása.

Babolcsay már vagy egy óra hosszat bolyongott az utcákon. Valahányszor egy szép asszony vagy leány suhant el mellette, megdobbant a szíve és sóvárgó pillantás vetett utána.

Lassacskán bealkonyodott. Babolcsay az órájára nézett. Hat óra volt.

— Ideje, hogy hazamenjek, — mormogta, és még egy utolsó pillantást vetve a nyugsgó néparadatra, befordult az egyik mellékutcába. Ez az utca meglehetősen elhagyatott volt. Csak a tulsó végén látott egy karcsu nő alakot, s mellette egy férfit, aki hol szorosán a nő mellé került, hol kissé hátrább maradt. A távolból úgy festett a kép, mitha valami szóváltás volna közöttük.

Babolcsay meggyorsította a lépteit. Már csak néhány lépésnyire volt tőlük. Egyes szavak feléje sodort az esti fuvalom.

— De kérem, uram . . . A tisztesség . . . könyörgök . . . Hagyjon el . . .

A városi szinkör. A tervező javaslata.

Kopeczek György, okleveles építész, akit városunk törvényhatósági bizottsága az új kórház és legutóbb az új szinkör tervezésével bízott meg, tegnapelőtt hosszabb levelet intézett **Szalay Lajos**, kir. tanácsos, polgármesterhez, melyben is kifejti a szinkör tervezését illető szándékait és a melyeket mi közérdekű voltuknál és a közönség körében tapasztalható meleg érdeklődésre való tekintetből közreadunk.

A levél így szól:

„Ujvidéki szinkör építkezése.

Ujvidék város nagyságos

POLGÁRMESTERÉNEK

Ujvidék.

Szöbéli megállapodásunknak megfelelőleg, a szinkört nem favázás falakból, hanem téglából építettnek tervezem, azonban az összes szinkör követelmények szigorú szem előtt tartásával.

A falazott (nem favázás) szinkör építésének három hatalmas indoka van:

1. Tartósság. — A favázás már 8—10 év után állandó évi nagyobb reparatúrát igényel, melyet a falazott csak jóval később és akkor sem oly sűrűn és nem olyan nagy mértékben kíván meg. — Ha ezen reparatúr költség költséget egy fogjuk fel, mint egy állandó kamat veszteséget, akkor ezen kamatnak megfelelő tökélet észszerűbb már most egy tartóssabb és állandóbb szinkör építésébe investálni.

2. Tűzbiztonság. — Tűzvész esetén a favázás szinkör majdnem teljesen megsemmisül és előadás alatti szerencsétlenség esetén, a bentlevők élete erőteljesen veszélyeztetve van. — Falazott szinkörnél pedig a menekülés biztosabb, tűzbiztosak lévén egyes alkatrészek, lépcsők, kijáratok. — A leégés után pedig az objektum legnagyobb része megmarad, lévén az tömören téglából építve. — Így tehát az értékmegsemmisülés is kisebb.

3. Fűthetőség. — Sokszor előfordul, hogy már kora ősszel vagy tavasszal a közönséges színházi idény alatt oly hidegek lépnek fel, hogy a szímvészet legerősebb pártfogója is kénytelen a színházba menés élvezetéről lemondani, ha az előadást három órán keresztül egy temperálatlan és fűtetlen szinkörben kell végig néznie. — Így a színtársulat jól készülsége dacára sem tud feladatának meg felelni. — Ha a hideg dacára mégis valaki a fűtetlen favázás színházba megy, az a biztos betegségnek teszi ki magát. — Még rosszabb a helyzet télen, egy esetleges műkedvelő előadás, matinné vagy hangverseny esetén. — Falazott szinkörnél a fűtés problémája egyszerű módon megoldható és keresztül vihető. — Ennélfogva a falazott szinkör hosszabb idényben lévén használható, használhatósága folytán a városnak nagyobb értékű tökélet reprezentál.

Ezen három hatalmas indok magában is elégséges arra, hogy a falazott szinkör létesítése mellett döntünk és ne tisztán a pillanatnyi anyagi áldozatra tekintünk.

Azonban van egy oly közvetlen előnye is a falazott szinkörnek, a mely nagy erővel illenti a mérleget a falazott szinkör javára. — Ez a teherbírási, a tér gazdaságos kihasználása. — Ugyanazon területre a falazott jobban igénybe vehető mint a faszervezet és ennél fogva a tér is jobban kihasználható. — A mi azt jelenti hogy a szinkör férőképesége jelentékenyen más lesz.

Tervem készítésénél nem mellőzhettem a szinkört használni hivatott igazgatóval tárgyalásba bocsátkozni arra nézve, hogy speciális kívánságait megismerve, azokat ha technikai vagy pénzügyi akadályok neki utjában nem állnak, megvalósítsam.

Makó Lajos szinigazgatóval f. hó 21-én tárgyaltam Szabadkán és vele következő eredményre jutottam:

A szinkör előcsarnoka, lépcsőelrendezése, nézőtere, első és hátsó szinpada, ugy méretei, mint elrendezés tekintetében kifogástalan és megfelelő. — Azonban szükségesnek tartja, hogy részére egy butor raktár, kellék raktár, egy nagyobb diszletraktár, a diszletraktár allati pincében ládák és egyéb utazási szerelvények számára nagy raktár, a hátsó szinpad fölött szabó műhely és karöltöző, a földszinten igazgatói iroda és zenekari szoba építtessék; továbbá az első emeleten üléseket és csak tizenkét páholyt óhajt elrendezni, éppen egy a második emeleten is.

Mint hogy ezen kívánságai, melyeket megvalósítani magam is célszerűnek véleményezek, több költséget igényelnek, annak tervemben való keresztülvitelét tisztán az fogja eldönteni vajjon a város hajlandó-e ezen több munkára, a kellő fedezetet megadni. — Bátorodom tisztelettel tudatni, hogy ezen kívánságok teljesítése véleményem szerint cca 35.000 koronában kerülne.

Mindezek magyarázatára vagyok bátor a készülő szinkörnek ceruzás rajzát pause papíron megküldeni, melynek értelmezéséhez a következőket fűzhetem:

A bejárat a főhomlokaton három helyen van A, B, C kapuknál. — A) kapunál kocsai aláhajtó van üveg tetővel lefedve. — A bejárat egy 15 m. hosszú 6.50 m. széles előcsarnokba vezet, melyből a bejárat felé, két ruhatár látható mindenike két méter széles és 5.50 m. hosszú. — A bejárat a parterre egyenesen vezet, még pedig a két legszélső a páholyokhoz, a középső a diák állóhelyhez, a másik kettő a földszinti támlás, illetve zártzsekekhez. — Az előcsarnok jobb és bal oldalán a lépcsőház mellett egy-egy fülkében a nappal és esteli pénztár nyert elhelyezést. — Az eddigi 6 lépcsőház helyett 2 lépcsőházat alkalmaztam és egy-egy lépcsőházban 2 lépcsőt sikerült elég szellemes megoldással úgy behelyezni, hogy mindenik lépcsőházhoz lehet

jutni az előcsarnokból, lejutatelnél ki lehet menni az előcsarnok megkerülésével a lépcső egyenes meghosszabbításával szemben levő kapun keresztül a szabadba és a két lépcsőn közlekedők egymást absolute nem láthatják és egymással nem érintkezhetnek. — Ezen mód által 4 lépcsőház és 2 lépcső lett magtakarítva. — Az I. emeletre a) lépcsőnél indulnak és egyenes vonalba mennek fel; a távozás B) kapun keresztül történik. — A II. emeletre; b) lépcsőnél indulnak és a) lépcsőkar felett menve tovább jutnak fel a II-ik emeletre; a távozás E) illetve D) kapukon át történik.

Az ülőhelyek száma a következő: Földszinten van 218 ülőhely, 14 páholy á 4 személy összesen 56 személy, diák hely 100 személyre. — I. emeleten 12 páholy á 4 személy összesen 48 személy, 66 erkélyszék, 26 elsőrendű zártzsekek, 110 másodrendű zártzsekek; II. emeleten 12 polgári páholy á 4 személy összesen 48 személy, 66 erkélyszék, 26 karzati ülőhely, 200 karzati állóhely.

A földszinti nézőteréről a páholyok irányában oldalt 2 vészkiárat is van, directe a szabadba F) és G) kapukon keresztül.

A nézőtér és szinpad között a zenekar van, 28 zenész számára. — A szinpad 3 súlyesztővel és zsinórpadlással van ellátva. — A többi elrendezést maga az alaprajz mutatja, melyen minden 2 cm. 1 m. jelent. — Így tehát a méretek is pontosan kivehetők. — A jelölésre vonatkozólag pirossal jeleztem azon falakat, melyek az én eredeti tervemben benne voltak; késsel azon falakat, melyek az, de eredeti tervemben benne voltak; késsel azon falakat, melyekkel Makó igazgató ur a szinkört megnagyobbítani óhajtja.

Tisztelettel kérem záros határidőn belül lehetőleg június 1-éig engemet értesíteni, vajjon a megnagyobbított szinkör terveit dolgozzam-e ki, vagy pedig anélkül folytassam-e a tervezést. — Bátorodom megjegyezni, hogy amennyiben a Makó ur által kívánt helyiségeket elhagynók, úgy a 150—160 ezer korona praeliminált összegből ki tudnék jönni, akkor azonban a városnak számolni kell azzal, hogy a raktárak számára megfelelő bérelt helyiségekről kell gondoskooni a színház közelében.

Tervemhez még csak azt fűzhetem hozzá, hogy szóbeli magyarázatokra és felvilágosításokra, ha sürgönyileg vagy telefonice lehivatok, jöző héten készséggel fogok leutazni, amennyiben szükség leend reám.

Jelen levelem másodpéldányát Makó igazgató urnak is megküldöttem.

Fogadja stb.

Kopeczek György,
műépítész.

A DMKE működése.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Benisch Arthur dr., főgymnáziumi tanár, a *Dmke* ujvidéki fiókjának titkára lapunk szerkesztőjéhez a következő levelet intézte:

Jgen tisztelt Szerkesztő Úr!

Becses lapjának szerdai száma megemlékezett a DMKE közgyűléséről s bár méltányolta annak hasznos működését, a közönség részvételenségét a tulcsendes működésnek tulajdonítja. Mivel az egyet vezetősége e váddal már többször találkozott s munkálkodásának eme zajtalanlansága alapos megfontoláson alapul, engedje meg kérem, hogy ezek okait röviden kifejtssem.

A kultúra s a magyar nyelv terjesztése, a magyarság védelme, mit a DMKE céljál kitűzött, nem valósíthatók meg hirtelen, hanem csakis csöndes, szívós munkával. Tekintve továbbá a sok oldalról nyilatkozó, főleg nemzetiségi érzékenységet, minden tervünknek előre hirdetése, hirlapi szellőztetése sokszor többet ártana, mint használna. Igaz ugyan, hogy úgy a nagyközönség egy része nem vesz tudomást működésünkről, de aki csak kissé is érdeklődik azon ügyek iránt, melyeket mi szolgálunk, könnyen feltalálnak s fel is találtak bennünket. Az a két egyet, melynek legeredményesebb a működése, az EMKE s a Julián, alig ad életjel magáról s az ujságokban csak évi közgyűléseik idején szerepelnek. — Nagy alkotásokra igaz, nem tekinthetünk vissza, de működésünk a rövid 3 év s az ujvidéki közönség nagy közönye dacára is se volt eredménytelen. Van egy 600 kötetes szép népkönyvtárunk, melyben a közönség minden rétege (közép, gyermek, ifju, felnőttek) talál jó olvasmányt s melyet állandóan gyarapítunk, két könyvtárt létesítettünk Szlavó-

A férfi:

— Hígyje el nagysád... A szándékaim...

Ne küldjön el... Nézze... Botrány...

E pillanatban melléjük került Babolcsay.

A szép asszony — mert szép és fiatal volt

— hirtelen elhatározással Babolcsayhoz lépett.

— Uram — mondá a fölindulástól remegő hangon — az ön lovagiasságához fordulok ismeretlenül, mint védtelen nő. Szabadítson meg ettől az embertől, aki üldözöbe vett. Tisztességes asszony vagyok... Nem akarok botrányt... Kérem...

Babolcsay odalépett a szép asszony üldözöje elé. Csak ennyit mondott:

— Takarodjék!

— Kérem a névjegyét, — rikácsolta amaz.

— Én csak tisztességes emberek kezébe adom a névjegyemet.

Az idegen fölemelte a kezét, de Babolcsay olyat csapott rá botjával, hogy ellenfele fölszisszent a fájdalomtól.

Babolcsay ezután odament bájos védencéhez és a karját nyújtotta neki.

— Elment? — kérdezte az asszony, ijedt pillantást vetve hátra.

— El.

Azután mosolyogva fűzte a karját Babolcsayéba:

— Csak a kocsiállomásig.

Majd aggódva kérdezte:

— Ön párbajozni fog?

— Nem.

— Hála istennek.

— Örül neki? Hisz néhány perccel ezelőtt még nem is ismert.

— Vannak emberek, akiket öt perc alatt jobban megismerhetni, mint másokat egy egész életen át. És most egyre kérem még.

— Szolgálatára állok.

— Ne kérdezzen tőlem semmit. Azt sem, hogy ki vagyok.

— Eddig sem kérdeztem.

— És ha már oly követelő vagyok, még egyet...

— Rendelkezzék velem!

— Ön az imént azzal az emberrel szemben meglakarított egy névjegyét... Adja ide nekem...

Babolcsay átnyújtotta a névjegyét.

— Köszönöm.

A kocsiállomáshoz értek. A szép asszony beült.

— Arra hajtson, — mondá a kocsisnak, — a címet majd később megmondom.

Babolcsay megemelte a kalapját.

A kocsai elrobogott.

Attól a perctől fogva Babolcsay rohamosan emelkedett. És ma, tíz évvel a titokzatos találkozás után államtitkár lett.

— És az asszony? Ki volt a szép asszony?

Ménessy az ajkához emelte a kezét s halk hangon felelt:

— Olga főhercegnő udvarhölgye...

njában, melyek magyar iskoláinak magyar lapokat is járattunk; nagy actiót indítottunk az Ujvidéken felállítandó DMKE internátus érdekében, melyek ügye már dülöre is jutott. Hogy főbbet nem tehattunk, annak az az oka, hogy 2 év előtt mindössze 100 tagunk volt (a 2 kor.) s ma is csak 330; az adományok az egylet fennállása óta se tesznek ki 100 koronát s így anyagi erőnk nagyon korlátoltak. Látván a Szerkesztő urnak nagybecsű érdeklődését a DMKE magasabb ügye iránt bátorodom mellékelten egy könyvtári katalógusunkat küldeni (a legújabb beszerzés nincs benne feltüntetve) valamint egy gyűjtő ívet is azon kérelemmel, hogy ismerőseinek, széles körében, főleg a függetl. pártban, melynek minden hangjának sorainkban kellene lennie, tagokat és adományokat gyűjteni szíveskedjék, hogy egyletünk fokozottabb mértékben felelhessen meg a várakozó nagy feladatoknak. Az internátus s napközi otthon (főleg szlavonjaiak számára) a szlavoniai magyarok segélyezése, pl. népszerű felolvasások rendezése mind oly dolgok, melyek anyagi áldozatokat igényelnek, de viszont joggal is tarthatnak igényt minden jó magyar ember fokozottabb támogatására. — Midőn még arra kérem, hogy ezek alapján az egyletünkre vonatkozó kijelentést valamely formában rectificálni szíveskedjék, maradtam

hazafias üdvözléssel

Dr. Benisch Arthur

„Hogyan gazdálkodnak a városházán?”

Nyilatkozat.

Hát akkor ki felelős?

A heréskertek parcellázásáról mult számunkban megjelent cikkünkre vonatkozólag *Vulko Sándor* városi I. mérnök megjelent szerkesztőségünkben és cikkünk téves információit ekképen igazította helyre:

„Becses lapjában „Hogyan gazdálkodnak a városházán” cím alatt megjelent cikkhez néhány helyreigazító szót kell fűznöm. A cikkben személyem és a mérnöki hivatal meg lett támadva, mintha hibás lenne, hogy a heréskerteknek szánt szántóföldek mai napig kiadhatók nem voltak. Kinyilatkoztatom, hogy midőn a gözekével való szántás annyira előrehaladt, hogy a parcellázás lehetséges volt a mérnöki hivatal a parcellázást *azonnal* megkezdette és már f. é. május hó 15-ig, tehát azon napig, midőn a gözekével való szántás befejeződött már 300 parcella 300 □-ölenként a mérnöki hivatal által felparcellázva a kiadásra készen állt. Ekkor köszöntött be az eddig ritkán tapasztalt magas vízállású árvízveszély, úgy, hogy a hivatal mindkét mérnöke a töltések védelmére áttérni volt kénytelen a hivatal segéd-személyzetével együtt; így a városi tanács elhatározta, hogy más segéderővel folytatja a parcellázást s f. é. május hó 23-án Damjanov Gójkó okl. mérnököt szerződtette ezen célra, ki ezen nap óta ezen munkálatokat teljesíti.

Tehát az a kérdés vajjon kit terhel a mulasztás? A mérnöki hivatal-e ki a fenyegető árvízveszély miatt a parcellázásnál néhány nappal elkésztett, vagy a gazdasági hivatal, ki a tavasszal (március havában) bérbeadandó földeket május hó 1-15-ig gözekével felszántatja s hogy csak azután parcelláztassa, osztályoztassa, becsülhesse és kisorsoltassa s csak ezen fáradsalmas hosszantartó munkák után a bérlőknek kiosztassa. Hiszen éppen elegendő munka őszzig.

Azönkívül a fenti cikkben fel van említve, hogy *Vulko Sándor* mérnök úgy nyilatkozott volna, hogy a gözekék mozdonyai a vasuti töltésen és a Ferenc-József csatorna hidján keresztül kifogás nélkül átszállíthatók. Ezen állítás nem felel meg a valóságnak! Igaz az, hogy az átszállítás csak akkor lett volna eszközölhető, ha az illető igazgatóságok ehhez az engedélyt megadják, mert erőszakkal átvinni nem lehet.

Készséggel adunk helyt a helyreigazításnak, annál is inkább, mert időközben magunk is meggyőződünk afelől, hogy *Vulko* mérnök

urat ez ügyben mulasztás nem terheli. Saját igazolásunkra csak annyit jegyzünk meg, hogy adatainkat *Japavica György dr.* városi gazdasági tanácsosnak a tanácshoz benyújtott jelentéséből vettük és így bennünket felelőség nem terhel és a könnyelmű bírálat vádja nem érhet.

Ha tehát nem *Vulko* mérnök a hibás, a tanácstól tisztelettel és szerényen kérdezzük, *hát akkor ki a hibás, ki a felelős?* Erre választ kérünk.

Ujvidéki katonatiszt drámája.

Zsiros István darabja a Nemzetiben.

Fátum.

A *Hátérő* volt az első, amely több mint egy éve már hiralással volt arról, hogy *Zsiros István*, derék polgártársunk nagytehetségű fia: *Zsiros István*, bpesti cs. és kir. tüzérfőhadnagy a Nemzeti Színházhoz egy drámát nyújtott be, melyet a színház igazgatósága előadásra el is fogadott. Azóta egy év telt el és a dráma május hó 30-án a Nemzeti Színházban előadásra került. Derék és kitűnő földink jeles darabjáról a „Magyarország” pénzügyi számában a következő tárcát közli, — melyet mi a szerző személyét, illetőleg első rendű helyi érdekességénél fogva teljes egészében közlünk:

„Fátum.

Zsiros István háromfelvonásos drámája.

Van-e valamely végzet, amely az emberek sorsát intézi? Száz íróember között, azt hiszem, éppen száz fog erre a kérdésre igennel válaszolni. *Zsiros István* is, akinek a nevével ma találkozunk először az olvasó és a színházba járó közönség, igennel válaszol erre a kérdésre s ezt az igazat határozottan, érdekesen, színszerűen és hatásosan tudja kimondani.

Nagyon nagy dolog, ha valaki, aki eladdig csak színházlátogató volt, egy lépéssel keresztüllépi a rivalda fényes lámpasorát s még nagyobb dolog, ha ott megállja a helyét.

Zsiros István pedig megállja. A darabja érdekesítő, színszerű és ami fő, a maga tendenciáját teljesen érzékeltetni tudja. Katonatiszt létére (tüzérfőhadnagy a profán életben) bátran és vitézen száll szembe a párbajjal, mint perdöntő intézménnyel s a poéta ezt a sokat ecsetelt tárgyat érdekessé teszi, amikor egy benső végzetragédiával kapcsolja össze.

Báró *Alpáry Ella* halálosan szerelmes *Gozdanovicsba*, egy — nagy társaságban forgó — szélhámosba, aki a darab kezdete előtt egy esztendővel meg is kérte a kezét, de a leány apja kikoszarozta.

Gozdanovics a kosárral kivitorlázott Amerikába, a társaságbeliek azonban egészen biztosan állítják, hogy nem a boldogtalan szerelem izzite el Európából, hanem egy kaszinóbeli incidens. A jeles urat ugyanis hamis kártyázáson érte *Valkay László* gróf, de megkegyelmezett neki s csak arra vette becsület-zavart, hogy elhagyja az országot és soha többé vissza nem tér ide.

A hamis kártyázás két másik tanuja ez alatt az egy esztendő alatt meghalt s ez teszi lehetővé, hogy *Gozdanovics* visszatér, annál is inkább, mert ez alatt az esztendő alatt a dús gazdag bárókisasszony is elhatározta magát a végsőkre s értesítette *Gozdanovicsot*, hogy most már felesége lesz, ha kell a szülei ellenzése dacára is.

Még csak egy ember véleményét akarja meghallgatni *Ella*, az ő legderékabb barátját, *Valkay Lászlót*, akiről tudja ugyan, hogy az halálosan szerelmes bele, de akit egyetlen őszinte jó barátjának tart.

A fiatal főhadnagy azonban kijelenti, hogy véleményét nem mondhat ebben a dologban, mert itt a vélemény ítélet. Meg van azonban arról győződve, hogy a leány szülei sokkal elfogulatlanabban ítélik meg a helyzetet, mint a leány s az ő nézete, hogy a családban élő leány föltétlenül engedelmisséggel tartozik a szüleinek.

A leányt természetesen ez a józan, őszinte tanács sem téríti el szándékától s a titokban

visszatért s a leányt fölkereső *Gozdanovics*-nak szerelmesen borul a nyakába s azután kijelenti *Gozdanovics* előtt az édesapjának, hogy vagy férjhez megy *Gozdanovics*hoz, vagy a halálban keres menedéket.

Alpáry báró nem tehet egyebet, tudomásul veszi a leány kijelentését, de megmondja azt is, hogy vejét soha nem fogja ismerni, soha nem akarja látni.

A szerelmes leány ezzel is beéri, de arra kéri, sőt határozottan azt követeli a vőlegényétől, hogy *Valkay László* barátságát, szerezzze meg.

A szélhámos előbb féltékenykedni próbál, majd morálisan fölháborodik s *Kovács Margitot*, *Szentkereszthy grófné* nevelőnőjét emlegeti, akit a főhadnagy elcsábított; de a leány csak annyi engedékenységre hajlandó, hogy megengedi, beszéljen *Gozdanovics* előbb négy-szemközt *Valkayval*.

Ez a beszélgetés válik végzetessé, mert hiába hivatkozik *Gozdanovics* arra, hogy elene semmit sem bizonyíthat *Valkay*, sőt könnyöngésre is hiába fogja a dolgot, a főhadnagy most már könyörtelen s amikor a szélhámos a féltékenységet kezdi emlegetni, szilaj dühvel szidja össze *Gozdanovicsot* s a lovaglós-vesszejével akarja megfenyíteni, amiben azonban megakadályozzák a közben berohant vendégek s még inkább *Ella*, aki tévél fedezi a „vőlegényét”.

Az afférből természetesen párbaj lesz. *Gozdanovics* provokáltatja *Valkayt*, aki mint aktiv katonatiszt és mint gentleman, kénytelen megverekedni a gazemberrel, mert tudja, hogy a becsületbíráskodás előtt úgy sem tudja „jogérvényesen” behizonyítani *Gozdanovics*ról, hogy gazember, hamiskártyás.

Ezt belátják a főhadnagy segédei is s szó nélkül elfogadják *Gozdanovics* föltételeit, leventesövü pisztolyt irányzékkel, háromszoros golyóváltást huszonöt lépésről öt-öt lépés avance-szal.

Mindenki érzi, hogy a végzet nehezedik a főhadnagyról. Ő maga is igen komolyan fogja fel a párbaj dolgát s elhatározza, hogy gondoskodik arról az egyetlen leányról, aki őt egész szívével szerette, *Kovács Margit*ról. Oda is kérette magához estére.

Kéretlenül jön azonban *Ella*, akinek az egész világ mondja, magyarazza, esküdözök reá, hogy *Gozdanovics* a legközönségesebb szédelő, aki csak a vagyonára áhítozik, de a báróleány nem hisz senkinek s magától *Valkayt* akarja hallani, hogy *Gozdanovics* tényleg hamiskártyás.

A gavallérbecsület, a lovagias becsület, meg a szerelem egyaránt azt parancsolják *Valkay*nak, hogy ne mondja meg az igazat. Végre is nem verkedhet meg egy hamiskártyással s nem mondhatja egy szenvedélyesen szerelmes leánynak, hogy szerelme tárgya gazember, annál kevébbé, mert hisz bizonyítani sem tudja.

Ella tehát boldogan megy el *Valkay*tól, kevébbé boldogan jön *Kovács Margit*, aki azt hallotta *Valkay*ról, hogy a napokban jegyet vált a báró kisasszonnyal. El is határozta már, hogy félreáll az utjából s elmegy Budapest-ről. *Valkay* megnyugtatta, hogy a híresztelés nem igaz, de akkor rémül meg igazán a szerelmes leány, aki nem kívánt semmit, csak szeretni kívánt s aki most érezi csak, hogy halálos veszedelem fenyegeti *Lászlót*.

Enélkül egészen bizonyossá kell lennie, amikor bemutatja *Valkay László* a közjegyzőnek és barátainak s csak akkor derül ki, hogy ez a *Kovács Margit Valkay* egyik tisztársának, egy számvevő századosnak a leánya s hogy a szive alatt ott hordja már a szerelmük gyümölcsét.

Valkay Lászlót másnap reggel lelövi *Gozdanovics*. Csak éppen annyi időt enged a végzet, hogy szanatóriumba szállítsák s hogy megérkezzék Bécsből a házasságkötéshez a király engedelmé.

A báró elbeszéléséből megtudjuk, hogy *Gozdanovicsot* a párbaj után elfogta a rendőrség egy huszezer frankos család miatt s úgy a báró, mint *Valkay* apja minden áldozatra készek s hajlandók nagy összegeket áldozni, csak hogy a botrány ki ne süljön.

Amikor már az esküvő után visszahozzák a haldoklót a szanatóriumba, megsimítja fiatal hitvese haját s csöndesen, tördelve mondja:

— Az volt végzetem, hogy elessem ebben a párbajban s így adjak tisztességes nevet a gyermekemnek.

Amikor lelkiismereti furdalástól üzetve megjelenik Ella, a haldokló felhőrdül s meghal.

A dráma be van fejezve.

Nagy és tartós sikere lesz ennek a darabnak, amely — első munkáról lévén szó — csaknem tökéletesnek mondható.

Feltétlenül igaz, hogy a szerzőre rendkívül hatottak a látott darabok s igen sok jelenetet ismert minták felhasználásával írt meg. De csak mintákat használt, nem másolt seholy.

Nagy örömmel látjuk Zsiros Istvánt a színpadon, de tehetségéről majd csak a második darabja után nyilatkozunk.

Az előadás, rendezés, kiállítás nagyban hozzájárul a darab feltétlenül biztos nagy sikeréhez. (vr.)

A bemutató a legzajosabb siker jegyében folyt le. Régi aratott a Nemzeti színházban darab oly igaz, őszinte és osztatlan sikert, mint kiváló földünk „*Fatum*” című darabja. A kritika az elragadtatás, a legteljesebb elismerés hangján ír a darabról és szerzőről. Szívvel örvendünk, hogy *Zsiros István* földünk első irodalmi munkája így nagy sikert aratott.

HIREK.

Ujvidék díszoklevelei. Ujvidék törvényhatósági bizottsága egyik utóbbi közgyűlésén a nemzeti kormány összes tagjait a nemzet és királya közötti béke körül kifejtett hazafias ténykedéséért városunk díszokleveleivel választotta. A díszokleveleket *Acél Henrik*, jónövű szabadkai festőművész elkészítette és azokat pénteken délután *Szalay Lajos* kir. tanácsos polgármesternek át is adta. A díszokleveleket városunk díszokleveleiről még június hó első napjaiban adják át. Addig is a művészi remekű díszokleveleket egyik főutcai üzletben közzemlére teszik ki.

Apad a Duna. Fellélegezve írjuk meg e sorokat, mert az a mindenképpen komoly veszedelem melylyel a Duna Ujvidék városát fenyegette, elmúlt és a vizállás napról-napra apad, ugyanarra, hogy a jelenlegi vizállás 6 méter. Nyolc nap alatt tehát a Duna 25 centiméterrel apadt.

Bérendelés a központba. Az államvasutak igazgatósága *Czinder Antal* ellenőrt, az ujvidéki vasuti állomás raktárfőnökét az igazgatóságnak forgalmi főosztályába Budapestre központi előadónak rendelte be. Ez az előléptetés- és kitüntetés számba menő bérendelés egy igen érdemes tisztviselőt ért. *Czinder* új hivatalát két hét múlva foglalja el.

Két előadás. Csütörtök délután félhelyárak mellett telt ház nézte végig és tapsolt a Tancos regimentnek, mely ezalkalommal is kitűnő előadásban került színre. Csütörtök este Konti József mindíg szép vig operettjét *A suhanc*-ot elevenítették fel. Ritkán láttunk oly fényes operettelőadást, mint ez este. A színművésznők és művészek, köztük *Felhő Rózi* oly pazar jókedvben játszottak, hogy élvezet volt nézni őket. Az előadás a legzajosabb sikert aratta. *Felhő Rózi* brillirozott. Annyi életkedvet vitt a színpadra, hogy az őt más primadonnának is becsületére válna. Valóságilag dirigálta a színészek és közönség hangulatát. *Bárdos, Mezei Andor, Békefi* szép énekükkel szerezték kedves élvezetet. *Pesti, Koppán Margit, Sümegi, Krémer, Virághátyék* a legjobbat nyújtották.

A kalocsai érsek Ujvidéken. Péntek délelőtt egy kiskörösi téves telefonjelzés folytán városszerte az a hír volt elterjedve, hogy *Városv Gyula*, kalocsai érsek a déli gyorsvonattal Ujvidékre érkezik. A hirre a pályaudvaron nagyszámú közönség verődött össze és megjelent ott *Szalay Lajos*, kir. tan. polgármester is, aki a városi tanács élén akarta a városunkba érkező érseket üdvözölni. A pályaudvaron láttuk *Amon Pál dr.* c. kanonok, plébánost és a helybeli róm. kath. papságot, — de az érsek a déli gyorsal nem érkezett meg. *Városv Gyula* érsek ehelyett péntek délután 4 órakor

a személyvonathoz csatolt külön szalonkocsiban titkárja kíséretében Ujvidékre érkezett, hol *Amon Pál dr.* kanonokplébános várta és üdvözölte. Az érsek az 5 órai vonattal Temerinbe utazott, hol ma a bérmálás szentségét végezi. Az érsek ma, legkésőbb holnap székhelyére: *Kalocsára* utazik.

Színházi hírek. Vasárnap d. u. Lehár Ferencz 3 felvonásos operettje a „*Mulató istenek*” kerül színre félhelyárakkal. Este lesz a premierje Klárné Angyal Ilka népszínművének, melynek a címe „*Szép Darinka*, a bosnyák leány”, a darabban részt vesz az egész személyzet. — Hétfőn a „*Vig özvegy*” kerül színre. — Kedden lesz a reprize Dumas Sándor 5 felvonásos drámájának a „*Kameliás hölgy*”-nek. A darab főbb szerepeit Tövölgyi, Mészáros, Juhász, Nagy Terus, Klenovits, Baróthy, Szomor, Mezey, Iványi, Virágháty és Dobi játsszák. — Szerdán kerül először színre Kacsóh Pongrácz a „*János vitéz*” szerzőjének 4 felvonásos daljátéka a „*Rákóczi*”, melynek a szövegét Bakonyi Károly írta. A daljáték főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: II. Rákóczi Ferencz: Mezei; Amália: Békefiné; Bercsényi: Dobi; Rentheim Magdaléna: Felhő Rózi; Katicza: Krémerné; Andris: Iványi; Kucsug: Krémer; Badinyi: Mezey; Heister: Pesti; Hannibal: Sümegi; Göllöncsér: Baróthy.

— Csütörtökön kerül színre Hervi szépzenéjű énekes színműve a „*Lili*”, a címszerepet Felhő Rózi fogja játszani, a többi szerepeket Nagy Terus, Békefiné, Juhász, Kendy, Mezei, Szomor, Krémer és Iványi játsszák. — Pénteken közönségre kerül a „*Elnémult harangok*” kerül színre másodszer. — Szombaton lesz a premierje Molnár 3 felvonásos vígjátékának „*Az ördög*”-nek. A vígjáték főbb szerepeit Mészáros, Fodor, Kendy, Baróthy, Szomor, Almásy és Dobi játsszák. — Vasárnap délután lesz a premierje Holger Drachmann énekes mesejátékának a „*Rátartós királykisasszony*”-nak, a mesejáték főbb szerepeit Krémerné, Békefiné, Krémer, Iványi, Békefi, Virágháty és Sümegi játsszák. Este kerül színre Szigligeti 3 felvonásos népszínműve a „*Szökött katona*”. A népszínmű főbb szerepeit Krémerné, Juhász, Tövölgyi, Mezei, Krémer, Iványi, Klenovits, Almásy, Békefi és Pesti játsszák.

Eljegyzés. *Leszl Jakab*, az osztrák-magyar bank ujvidéki fiókintézetének főnök-helyettese eljegyezte *Kamenitzky Sándor dr.* járási főorvosnak szeretetreméltó leányát: *Erzsikét*.

Halálozás. *Szvittek Gyula*, áll. polg. iskolai tanár életének 31. évében május hó 30-án hosszú, nehéz szenvedés után meghalt. Az elhunytat kiterjedt család gyászolja. Temetése szombaton délután 1/2 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Hű tudósítás. Annyiszor szövegeltük már azt az anomáliát, hogy a fővárosi lapok és könyvatosok ujvidéki tudósítói szerkesztőségeik bizalmával cudarul visszaélnek és lehetetlen és valótlan hírekkel vezetnek félre a közönséget. A tegnapi fővárosi lapok telis-tele vannak bizonyára egy könyvatos nyomán megírt következő kis hazugsággal:

„Ujvidék veszedelem. Ujvidékről táviratozták, hogy a várost árvízveszedelem fenyegeti. A töltések magasításán — mint Ujvidékről jelentik — emberfeletti munkával dolgoznak. A városban nagy az aggodalom, mert attól tartanak, hogy szél esetén a töltések nem bírják ki a víz nyomását. A városban veszbizottságot alakítottak, mely permanenciában van.”

A szemfüles riporter ezzel a hírrel 8 nappal elkésett. Nyolc nap előtt még komoly veszélyről lehetett szó, de azóta a Duna folytonos apadásban van és a Duna vizállása a legmagasabb 6 méter 25 centiméterrel 6 méterre szállt alá. — Ezek a tudósítások pedig alkalmasak arra, hogy az országban Ujvidék sorsa iránt aggodalmat keltsenek.

Polgárok bíraskodása.

Esküdtszéki főtárgyalások.

Az ujvidéki esküdtszéki bíróság ez évi második ülészaka hétfőn reggel 9 órakor kezdődik s tartani fog körülbelül 2 hétig.

A főtárgyalásokon, felváltva, egyik napon *Csarsch Dezső* törvényszéki elnök, másik napon *Ernst Ödön* törvényszéki bíró fog elnökölni.

Az első napra, vagyis e hó 3. napjára kitűzve van *Placskovics Jodór* 35 éves, titeli szőlőmunkás bűnügyének a tárgyalása.

Őt azért vádolja az ügyészség, mert Titelen, 1906. évi december hó 19. napján Szrdanov Ivánkát szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal lelőtte.

Védő lesz: *dr. Szlezák Lajos* ügyvéd.

Június 4. napján tárgyalja az esküdtszéki *Nésin Pál* volt alsóköbali, most budapesti lakos bűnügyét.

Őt azért vádolja az ügyészség, mert a Dunagárdonyról Alsóköbala vezető országúton 1906. évi április hó 18. napján Plavics Mitát megölni akarván, a cselekmény véghezvitelét azáltal, hogy vadászfegyveréből 20 lépésnyi távolságról többször reá lött, — megkezdette, de be nem végezte, mert a lövések Plavicsnak halálát nem okozták.

Védő lesz: *dr. Szlezák Lajos* ügyvéd.

Június hó 5. napján tárgyalják *Gerits Lyubomir* 28 éves, szabjai napszamos bűnügyét.

Az ügyészség azért vádolja *Gerits Lyubomir*-t, mert Zsablyán, 1906. évi február hó 1. napján Boskov Milost szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölni akarván, a cselekményt azáltal, hogy egy forgópisztolyból négy lépés távolságról reá lött s a lövedék őt mellén találta, — megkezdette, de be nem végezhetette, mivel a sértett vastag ruhája a lövedéknek erejét elgyengítette.

Védő lesz: *Jombory László* ügyvéd.

Június 6. napján tárgyalás alá kerül *Jankov Józsa* 36 éves, napszamos, felsőköbali lakos bűnügye.

Az ügyészség azzal vádolja *Jankov Józsa*-t, hogy Felsőköbala határában, 1906. év december 3. és 4. közötti éjjelen 11 óra tájban Gferer, Schock és Grossmann budapesti cégnek munkások lakhelyeül szolgáló barakkját, midőn abban mintegy 150 munkás aludt, ezt a körülményt tudva szándékosan felgyújtotta minék következtében a barakk a munkások bennlévő ingóságaival elégett.

Védő lesz: *dr. Radányi Ernő* ügyvéd.

Június 10. napján tárgyalja az esküdtszéki *Hevér Albert* 17 éves napszamos ujvidéki lakos és *Hevér István* 19 éves szintén napszamos, ujvidéki lakos bűnügyét.

Az ügyészség azért vádolja őket, mert Ujvidéken, f. évi március hó 24. napján, este 9 óra tájban Vig András ujvidéki lakost szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölték akként, hogy rajta több késszurást ejtettek.

Védő lesz: *dr. Barta Félix* ügyvéd.

Június 11. napján kerül a sor *Altmann János* 40 éves, óbecsei cipészemester bűnügyére.

Őt azért vádolja az ügyészség, mert Óbecsén, 1906. évi március hó 15. napján, az ipartestület korcsmájában forgópisztolyból Deininger Imrere szándékosan és ölési szándékból tett 3 lövéssel Deininger Imrénének, Nagy Andrásnak és Knecht Józsefnek megölését megkezdte, de akaratán kívül eső okból be nem fejezhetette, miután a lövések nem okozták Deininger Imre, Nagy András és Knecht József halálát, hanem azok egyike Deininger Imrénének csak kabátját és nadrágját furta át és a mellette jobb oldalon álló Nagy András balcombját találta, másika pedig Knecht József alsó karját sértette meg.

Védő lesz: *dr. Szlezák Lajos* ügyvéd.

Június 12. napján *Vojnics György* 19 éves, felsőköbali cipészegéd áll az esküdtszéki bíróság elé.

Az ügyészség azért vádolja *Vojnics György*-t, mert 1906. évi november hó 28. napján, reggel 8 óra körül, a felsőköbali határban ölési szándékkal 5—6 ölnyi távolságról háromszor rálőtt Zsivanov Maximra, amely lövések egyike a sértett jobb füle, másik a baloldala mellett haladt el, a harmadik lövés pedig sértett hátborét meghorzsolta.

Védője eddig még nincs.

Az ismertetett bűnpörökön kívül valószínűleg 3 bűnüggyel lesz még dolga az esküdtszéki és pedig június hó 13., 14. és 15. napján. Ezeket az ügyeket annak idején szintén ismertetni fogjuk.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felölős szerkesztő: Mayer József.

Társ szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Nyilt-tér.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

HIRDETÉSEK.

5600. sz.
1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

Weinfeld Fülöp József újvidéki lakos végrehajthatónak Gubranszki István (István fia) tiszakálmánfalvai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 428 korona 30 fillér tőke követelés és járuléka kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a titeli kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő a tiszakálmánfalvai 135. számú telekkönyvi betétben Gubranszki István (István fia), Gubranszki János (István fia) és Gubranszki Jánosné született Vincze Erzsébet nevével felvett az A. I. 1-3. sor 682/3. 683. és 684. hrszámú 49 négyszögöl beltelekbeli kert, 222 négyszögöl beltelekbeli szőlő, a 180 összeírási számú ház az 529 négyszögöl beltelekbeli udvarral Janek Pál titeli lakos utóajánlattevő által az elért 3030 korona vételért 10%-kal meghaladó 3333 korona helyett kifejezetten megajánlott 3380 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy az árverés az egész jószágtestre azért rendeltetett el, mert 14409. 1906. telekkönyvi számú végzéssel kitűzött árverés is az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-ára való figyelemmel már az egész jószágtestre volt elrendelendő; minthogy időközben azonban végrehajtható zálogjoga 4547/1907. telekkönyvi számú végzéssel csak Gubranszki István (István fia) jutalékára korlátoztajott — társtulajdonosként bejegyzett Gubranszki János (István fia) és Gubranszki Jánosné született Vincze Erzsébet többé már nem végrehajtást szenvedő s így az idézett törvényikk 153. §-a szerint az ingatlanra árverezhet is.

Ezen árverés megtartására határnapon 1907. évi június hó 27. napjának délutáni 3 órája Tiszakálmánfalva község házához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni nem fog, hanem amennyiben ennél magasabb ígért nem tétetik az ingatlan az utóajánlattevő Janek Pál titeli lakos által megvettnék fog kijelenteni.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan, becsárának 10%-át vagyis 100 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. napján kelt 3333. számú igazságügymisteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.
3. Vevő köteles a vételárat egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6. napján 39425/J. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a titeli királyi adóhivatal mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 3. napján. A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a Futtaki-utca 56. sz. alatt régi cégem alatt

a „fekete kádárhoz“

egy VENDÉGLŐT nyitottam és kérem igen tisztelt vendégeimet, hogy eddig belém helyezett bizalmukkal a jövőben is megtiszteljenek, mivel törekvésem leendő, jó italok és izléses ételek pontos kiszolgálása által t. vendégeim kívánatait mindenben kielégíteni.

Számos látogatásért esdve

kiváló tisztelettel

HUCK JÓZSEF.

187.2-1.

Egy szodagyár

(naponta 600 üveg forgalommal)

házzal együtt

eladó. Házbér 600 korona. Havi forgalom 3000 korona. Azonfelül a könyvvevők. — Egy 28 év óta belvárosban fennálló vendéglő házzal együtt a tulajdonos nyugalombavonulása miatt eladó. — Továbbá kávéház megye székhelyén betegség miatt eladó. — Bővebbet

Hochfellner Géza
ügynöknél Baján.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, Fő utca 3. szám alatt (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legújabb izlés szerint berendezett nagy raktárat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésebb és legelegánsabb tárgyakat női szoknyákban és egész ruhákban, mind a legújabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy válnsztékomra női bluzokban, még pedig: selyem-, szövet-, zephir-, vászon- és batiztblól a legdivatosabb façon és a legelegánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előkény, szigoruan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

3 régi szó

Altvater

Gessler

Jägerndorf

3 új szó ..

Altvater

Gessler

Budapest

52-9

Eladó!

A Magyar-utcai 55. számú bérház szabad kézből azonnal eladó. — Bővebbet a házban a tulajdonosnál. 134.3-2.

Fő-utca 25. szám alatt levő

mosó- és vasaló-

intézetemet

400 koronáért eladom. — Jelentkezni

Horváth Teréz

132.3-3.

fő-utca 25.

Dr. Deák Imre

fogorvosi és fogtechnikai műterme

Újvidék, Főutca 28. sz.

Telefon 112. sz.

Rendelés 9 órától 5 óráig.

A fogászat terén felmerülő összes munkálatok műtermemben a legújabb vívmányok szerint készülnek. Fájdalom nélküli foghuzások, fogtömések: arany, ezüst és porcellánból.

Hányzó fogak vagy egész fogsorok pótlása arany vagy kautschuk alapon

Hidmunkák, arany koronák, rendetlenül álló fogak rendezése.

SZÁJPADLÁS NÉLKÜLI FOGAK.

Vulcanit fogsorok.

Vidékiek részére eszközlendő munkák ugyanazon nap készíttetnek el.

Répa-Mag óvári, obendorfi

ékendorg javított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák kan-

cok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi Intézősége. u. p. Koczka.

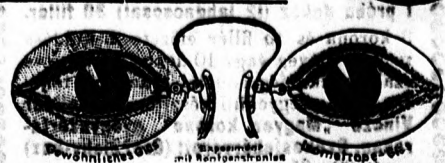
ECKFELD ADOLF

órák és látszerész

Újvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-áru, brillantok és látszerészi cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany zseórák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen óratoknk sokkal tartósabbnak, mint más arany-óráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szűsleges tartósságát adja és ezért 25 évi kezesseget vállalok.

Ismeretes áruak a legjobbak a látás kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.

Helyiség változtatás.

A Wagner-féle ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futaki-utca (II. Rákóczi Ferencz-út) 12. száma** alatt levő saját házamba helyeztem át.

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, egymint: könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszokat fényképező cikkeket, a legszolidabb árakon.

Kiváló tisztelettel
Herger Ágoston.

Fontos szőlőbirtokosoknak Legjobb minőségű Oltógummi, Kékkő és Raffia kapható: **Ludwig József**

fűszer- és csomage-kereskedésében. Ujvidék
Uri-utca 17. szám.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai sárt palackokban és 56 liternél nagyobb hordókban a következő árakon kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:	
Prima fehérbor	3 éves literként K 0 70
schiller	3 " " " 0 70
risling	3 " " " 0 80
furmint (mozeli)	3 " " " 1 -

A borok árai hordókban:

adózatlanul:	
Prima fehérbor	3 éves 100 literenként K 50 -
schiller	3 " " " 50 -
risling	3 " " " 60 -
furmint (mozeli)	3 " " " 70 -

Rendelések *Schwarz Testvérek* irodájában, *Haltér 12. sz.* és *Futaki-utca 46. sz.* alatt a pincemesternél is eszközölhetők, ki azokat naponta bérmentve házhoz szállítja.

Fiatalabb évfolyamu borokról, hordókban való vételnél szívesen szolgálok legjutányosabb árjegyzékkel.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér, emésztési zavar, időszakos vagy állandó székrekedés s az ezekkel járó következmények legbiztosabb hatású gyógyszere az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada

LABDACS.

(Székesfehérvári korona-pilula).

Ezen nem drasztikus hatású növényi laxanszer, nem rontja a gyomrot, mint a többi hashajtó, fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer, melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdasoson) 1 korona.

1 próba dohoz (12 labdasoson) 30 fillér.

3 korona és 45 fillér előzetes beiktatása mellett 3 üveg vagy 10 dohoz bérmentve szállítatik. Megrendelések azonnal teljesíttetnek az egyedüli készítőnél: *Czollner Vince*, "Magyar korona" gyógyszerárán, Székesfehérvárott (Gróf Zichy-ház) 42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

42.30-25.

Ezen magyar gyártmányból évenként több százezer liter lesz **BÉCSBE** szállítva, a hol 1906. évben a közegészségi kiállításon **Diszoklevéllel** és arany haladási éremmel lett kitüntetve.

Dupla Maláta Sör

Szent István védjegygel

a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. készítménye.

Kitüntetések:

Budapest 1896: Diszoklevél.
Páris 1900: Grand Prix.
Flórenz 1904: Grand Prix.
Nápoly 1905: Grand Prix.
Palermó 1905: Grand Prix.
Bécs 1906: Diszoklevél.

Mindenütt a legelső díj!

Kitűnő élvezeti és egyszersmind hatásos gyógyital

idegesség, vérszegénység, gyomorbajok, álmatlanság, étvágytalanság stb ellen.

Ajánlják:

Dr. Ángyán, Dr. Elischer, Dr. Herzog, Dr. Kóty, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer és Dr. Liebmann egyetemi tanár urak **Budapestben.**

Dr. Glax tanár, csász. és kir. kormánytanácsos, fürdő-előljáró, **Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecy, Dr. Szemere, Dr. Szigeti** orvos urak **Abbáziában.**

Dr. Ebers, csász. tanácsos úr, **Dr. Colfelli** úr, József főherceg udvari orvosa **Cirkvenicában.**

Poharankénti kimérés Ujvidéken csakis **Várady Lajos** urnál vasuti vendéglőben pohár 22 fillér. Utczán át kimérete fél liter 46 fillér, 1 liter 88 fillér.

87.15-5.

SCHOMANN JÁNOS

OKLEVELES KÖFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.

Készítetek minden köfaragó és terrazzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva a legmodernebb stílusban.

Főraktárom: **DUNA-UTCA 21. sz.**

A jó fekvés az fél egészség!

... csakis az „**ideal**“ rugany matrac által érthető el, a mely szabadalmazva és kitüntetve van.

Könnyen!
felemelhető.

Könnyen!
szellőztethető.

Könnyen!
kezelhető.

Könnyen!
tisztítható.

Könnyen!
javítható.

Könnyen!
meggyőződhető
a belső
minőségéről.

Az ágy belvilága megmérendő és bárhova 40 koronáért bérmentve küldi

102.10-8.

Schön V. kárpitos, Ujvidék.

Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.